



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobkyně: **Mgr. J. T.**, zastoupená JUDr. Pavlem Holubem, advokátem Advokátní kancelář Kopečná 940/14, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo nám. 3/5, 601 82 Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 4. 2014, č. j. JMK 37543/2014, sp. zn. S-JMK 37543/2014/OD/Ša,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 9. 4. 2014, č. j. JMK 37543/2014, sp. zn. S-JMK 37543/2014/OD/Ša **se z r u š u j e** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 21.695 Kč k rukám právního zástupce JUDr. Pavla Holuba, advokáta se sídlem Kopečná 904/14, 602 00 Brno, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 9. 4. 2014, č. j. JMK 37543/2014, sp. zn. S-JMK 37543/2014/OD/Ša bylo podle ust. § 90 odst. 5 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Městského úřadu Hodonín ze dne 25. 3. 2014, č. j. 131185-13/2013/Lu (dále též „správní orgán I. stupně“) a napadené rozhodnutí bylo potvrzeno.

Rozhodnutím správního orgánu I. stupně ze dne 25. 3. 2014 byla žalobkyně uznána vinnou tím, že dne 11. 7. 2013 v 15:30 hod. v obci na silnici, ulice na začátku obce u autobusové zastávky „škola“ ve směru jízdy, jako řidička vozidla, r. z., způsobila dopravní nehodu, když začala předjíždět před ní jedoucí autobus v době, kdy již byla předjížděna vozidlem, r. z. řízeným R. R., kterého tímto manévrem ohrozila. Porušením ust. § 17 odst. 5 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., zákon o silničním provozu ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o silničním provozu“) spáchala přestupek proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu na pozemních komunikacích ve smyslu ust. § 125c odst. 1 písm. f) bod 7 zákona o silničním provozu. Podle ust. § 125c odst. 4 písm. d) zákona o silničním provozu jí byla uložena pokuta ve výši 5.000 Kč a podle ust. § 125c odst. 5 citovaného zákona zákaz činnosti, spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 6 měsíců počínaje dnem nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 25. 3. 2014 podala žalobkyně odvolání, o kterém rozhodl žalovaný dne 9. 4. 2013, toto rozhodnutí je předmětem soudního přezkumu.

II.

Shrnutí žalobních bodů:

V žalobě doručené Krajskému soudu v Brně dne 15. 4. 2014 navrhla žalobkyně zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci správnímu orgánu k dalšímu řízení. Rekapitulovala řízení předcházející jeho vydání. Poukázala na argumentaci žalovaného, že pro absenci některých důkazů, nebylo možno žádnými technickými prostředky zjistit skutečný nehodový děj, přičemž „usvědčujícími důkazy“ byly materiály zpracované Policií ČR a vyjádření účastníků dopravní nehody. S ohledem na tuto skutečnost se pak zcela srozumitelné jeví její stanovisko, aby byli slyšeni další svědci. Dále uvedla, že rozhodnutí v rámci řízení o přestupku jsou vnitřně rozporná, nesrozumitelná, nejasná a nepřezkoumatelná. V souvislosti se způsobem projednání předmětné věci poukázala na judikaturu NS ČR, sice rozsudek ze dne 24. 7. 2013, sp. zn. 6 Tdo 703/2013, který, vzhledem k jeho obsahu, lze aplikovat i na projednávanou věc, kdy za obdobných skutkových podmínek bylo posuzováno jednání řidiče dle ust. § 17 odst. 2 zákona o silničním provozu.

Za stěžejní žalobní námitku označila nesprávnou právní kvalifikaci jejího jednání, přičemž připustila možnost, že se mohla dopustit přestupku nikoliv ve smyslu ust. § 17 odst. 5

zákona č. 361/2000 Sb., zákona o silničním provozu ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o silničním provozu“), ale dle ust. § 17 odst. 2 citovaného zákona.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě a replika žalobkyně k vyjádření žalovaného:

V návaznosti na doručení žaloby zaujal žalovaný právní stanovisko ze dne 11. 6. 2014, v němž uvedl následující podstatné skutečnosti:

S podanou žalobou nesouhlasí, napadené rozhodnutí považuje za správné a odůvodněné. Napadeným rozhodnutím žalovaný rozhodl o odvolání žalobce proti rozhodnutí, kterým správní orgán I. stupně rozhodl o vině žalobce z přestupku. Žalovaný, jakož i správní orgán I. stupně při svém rozhodování postupovali zcela v souladu s platnou právní úpravou vztahující se na řízení o přestupcích.

K důvodům, pro které žalobkyně žalobu podala, žalovaný uvádí, že skutkový stav byl zjištěn způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, tedy v souladu s ust. § 3 správního řádu. Zjištěný skutkový stav a popis nehodového děje obsahuje rozhodnutí správního orgánu I. stupně, se kterým se žalovaný naprosto ztotožnil. Pokud žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatuje, že *(přestupek) nebyl dokumentován žádnými technickými prostředky, které jsou jedinými „usvědčujícími“ důkazy materiály zpracované Policií ČR (především fotodokumentace) a vyjádření účastníků dopravní nehody*, je tímto míněno, že nehodový děj nebyl zaznamenán žádnými technickými prostředky, jak se poslední dobou stává pravidlem (videokamera za čelním sklem některého z vozidel nebo bezpečnostní kamery umístěné na veřejném prostranství), nikoliv, že absentují některé důkazy, jak nesprávně vyložila žalobkyně. Ohledně návrhu na provedení výslechu dalších svědeckých výpovědí se vyjádřil správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí a žalovaný se s tímto ztotožnil.

Ohledně uvedeného judikátu NS uvedl, že tento není případný, jelikož se a priori zabývá otázkou porušení důležité povinnosti v rámci naplnění skutkové podstaty přečinu dle § 147 odst. 2 trestního zákoníku. Co se týče konkrétního nehodového děje v daném případě a úvah o kvalifikaci jednání účastníků dopravní nehody, tak z uvedeného rozhodnutí NS nevyplývá ničeho podstatného pro řešení případ.

Stěžejní žalobní námitkou (stejně jako odvolací) je tedy kvalifikace jednání žalobkyně, kdy tato s použitou kvalifikací nesouhlasí a nabízí právní kvalifikaci původně použitou správním orgánem I. stupně v rozhodnutí, které bylo žalovaným po podání odvolání žalobkyně zrušeno.

Dle ust. § 17 odst. 2 zákona o silničním provozu řidič, *který při předjíždění vybočuje ze směru své jízdy, musí dávat znamení o změně směru jízdy a nesmí ohrozit řidiče jedoucí za ním. Řidič musí dát znamení o změně směru jízdy při předjíždění cyklisty.*

Dle ust. § 17 odst. 5 písm. c) zákona o silničním provozu *řidič nesmí předjíždět, jestliže by ohrozil nebo omezil protijedoucí řidiče nebo ohrozil jiné účastníky provozu na pozemních komunikacích.*

Z uvedeného tedy plyne, že v odstavci pátém jsou řešeny případy, kdy manévr předjíždění je reprobován, naproti tomu v odstavci druhém se zákonodárce vyjadřuje ke správnosti průběhu tohoto manévru a ohledně dovolenosti tohoto manévru již ničeho neukládá a je předpokládáno jeho zákonné zahájení.

Žalovaný se k této problematice vyjádřil již v napadeném rozhodnutí, a proto na toto rozhodnutí odkazuje a cituje:

„Obviněná v odvolání namítá, že její jednání by správní orgán měl posoudit jako porušení ust. § 17 odst. 2 zákona o silničním provozu. K právní kvalifikaci jednání obviněné se odvolací orgán a následně správní orgán I. stupně již vyjádřili v předchozích rozhodnutích. Pro úplnost tedy odvolací orgán opakuje, že vzhledem ke skutkovým zjištěním je jednání obviněné posouzeno jako porušení povinnosti dle ust. § 17 odst. 5 písm. c) zákona o silničním provozu (řidič nesmí předjíždět, jestliže by ohrozil nebo omezil protijedoucí řidiče nebo ohrozil jiné účastníky provozu na pozemních komunikacích). Jestliže obviněná svým jednáním způsobila střet vozidel při manévru předjíždění (skutečnost, že obviněná měla v úmyslu předjíždět, vyplývá z jejího vyjádření při ústním jednání a z ostatních podání, kdy tuto skutečnost potvrzuje), není pochyb o skutečnosti, že ohrozila jiného účastníka silničního provozu. Naproti tomu obviněnou navrhované ustanovení zákona o silničním provozu upravuje průběh manévru předjíždění nikoliv jeho povolenost. Je-li tedy obecnou úpravou (zákon o silničním provozu) zakázáno řidiči předjíždět, jestliže by ohrozil jiné účastníky provozu na pozemních komunikacích, tak jednání obviněné naplňuje skutkovou podstatu přestupku proti plynulosti a bezpečnosti silničního provozu dle ust. § 125c odst. 1 písm. f) bod 7 zákona o silničním provozu (fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla předjíždí vozidlo v případech, kdy je to obecnou, místní nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích zakázáno).“

Na podporu svého tvrzení žalovaný cituje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2011, č. j. 2 As 106/2010, který se zabýval pro řešený případ naprosto kardinální otázkou právní kvalifikace v případě kontradikce ust. § 17 odst. 2 a odst. 5 zákona o silničním provozu:

„Předmětem kasačního přezkumu je otázka výkladu § 17 odst. 5 písm. c) silničního zákona ve vztahu k § 17 odst. 2 téhož zákona a jejich následná aplikace na skutkový stav zjištěný v přestupkovém řízení; od toho se pak odvíjí i právní kvalifikace skutku z hlediska vymezených skutkových podstat v zákoně o přestupcích.

Podle § 17 odst. 2, věty první zákona o silničním provozu platí, že řidič, který při předjíždění vybočuje ze směru své jízdy, musí dávat znamení o změně směru jízdy a nesmí ohrozit ani omezit řidiče jedoucí za ním.

Podle § 17 odst. 5 písm. c) zákona o silničním provozu platí, že řidič nesmí předjíždět, jestliže by ohrozil nebo omezil protijedoucí řidiče nebo ohrozil jiné účastníky provozu na pozemních komunikacích.

Jak již bylo konstatováno, krajský soud vycházel z konstrukce, že na řešený skutkový stav nemohl dopadat § 17 odst. 5 písm. c) zákona o silničním provozu, nýbrž toliko § 17 odst. 2 téhož zákona, neboť ten je vůči prvně zmiňovanému ustanovení ve vztahu speciality; proto již nelze řidiče jedoucí za řidičem, který předjíždí nebo hodlá předjíždět, podřazovat pod

pojem jiní účastníci provozu na pozemních komunikacích podle odstavce 5 písm. c) citovaného ustanovení. Z této premisy pak rezultoval i závěr o odlišné právní kvalifikaci skutku z pohledu zákona o přestupcích.

Nejvyšší správní soud provedl výklad § 17 odst. 2 a § 17 odst. 5 písm. c) zákona o silničním provozu a dospěl k závěru, že je třeba přisvědčit stěžovateli, neboť úvaha krajského soudu, na které vystavěl své právní závěry, je vskutku nesprávná.

Ustanovení § 17 odst. 2 zákona o silničním provozu nemůže být považováno za lex specialis ve vztahu k § 17 odst. 5 písm. c) téhož zákona, neboť obě tato ustanovení dopadají na odlišné situace.

§ 17 odst. 2 zákona o silničním provozu stanovuje řidiči obecné povinnosti při předjíždění v rámci manévru vybočení ze směru své jízdy. Při provádění tohoto manévru je řidič povinen dávat znamení o změně směru jízdy a nesmí ohrozit ani omezit řidiče jedoucí za ním. Samotný manévr předjíždění vybočením ze směru své jízdy je zákonem povolen, pokud však nebyl započat právě v rozporu s § 17 odst. 5 zákona, který stanoví situace, při kterých manévr předjíždění nesmí řidič vůbec zahájit. Pokud řidič zahájí předjížděcí manévr v souladu se zákonem, tj. nikoliv v situacích předpokládaných v § 17 odst. 5 zákona, je přitom (již v rámci probíhajícího předjíždění), mimo jiné, povinen dbát na zachování práv řidičů jedoucích za ním v tom smyslu, že je nesmí ohrozit ani omezit, například tím, že by byli nuceni snížit svoji rychlost. Ustanovení § 17 odst. 2 zákona o silničním provozu tedy popisuje povinnosti řidiče při zákonně zahájeném a prováděném manévru předjíždění; další povinnosti při dokončování tohoto manévru jsou uvedeny v odstavci 3 téhož ustanovení.

Naopak v § 17 odst. 5 zákona o silničním provozu taxativním způsobem vymezuje situace, ve kterých je předjíždění zakázáno, tj. řidič nesmí předjížděcí manévr vůbec zahájit. Obecně platí, že nevyskytnou-li se v silničním provozu situace uvedené v odstavci 5 citovaného ustanovení, může řidič zahájit předjíždění, přičemž, při současném dodržení ostatních povinností (§ 17 odst. 1 až odst. 4 zákona), by mělo dojít k bezpečnému a plynulému předjetí. Zakazy předjíždění uvedené v odstavci 5 citovaného ustanovení jsou odvislé jednak od subjektivního posouzení konkrétní situace na silnici řidičem vozidla [písm. a) až c)], jednak jsou vymezeny místem na pozemní komunikaci [písm. d) až g)]; (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2009, č. j. 9 As 77/2008-50, publikovaný pod č. 1938/2009 Sb. NSS; všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

Podle § 17 odst. 5 písm. c) zákona o silničním provozu je řidiči zakázáno předjíždět, jestliže by ohrozil nebo omezil protijedoucí řidiče nebo ohrozil jiné účastníky provozu na pozemních komunikacích. Zužující výklad výrazu jiní účastníci provozu na pozemních komunikacích tak, jak je provedl krajský soud, nemůže obstát, neboť konstrukce § 17 nikterak nenapovídá tomu, že by pod takto vymezenou kategorii účastníků provozu na pozemních komunikacích (užitou v odstavci pátém) neměli spadat právě řidiči vozidel jedoucích za řidičem, který hodlá předjíždět. Ustanovení odstavce pátého je naopak záměrně formulováno poměrně obecně, aby umožňovalo postihnout všechny v praxi se vyskytující případy, které se mohou v provozu na pozemních komunikacích dostat z www.nssoud.cz. Ustanovení § 17 odst. 5 písm. c) zákona o silničním provozu je proto třeba vykládat tak, že řidič nesmí zahájit předjížděcí manévr, pokud je z konkrétní situace v provozu na pozemní komunikaci zřejmé, že by svým manévrem ohrozil nebo omezil protijedoucí řidiče nebo ohrozil jiné – rozuměj

všechny ostatní v úvahu přicházející – účastníky provozu na pozemních komunikacích. Pro tento výklad svědčí i vymezení pojmu účastníka provozu na pozemních komunikacích, kterým se podle § 2 písm. a) zákona o silničním provozu pro účely tohoto zákona rozumí každý, kdo se přímým způsobem účastní provozu na pozemních komunikacích. Doplnění slova „jiní“ v § 17 odst. 5 písm. c) zákona značí pouze a jen to, že pro účely tohoto ustanovení jsou z obecné kategorie účastníků provozu na pozemních komunikacích podle § 2 písm. a) téhož zákona vyňati protijedoucí řidiči, neboť vůči nim jsou kladeny zvýšené povinnosti – řidič nesmí začít předjíždět, pokud by je svým manévrem byť i jen omezil, zatímco ve vztahu k ostatním účastníkům provozu na pozemních komunikacích nesmí řidič začít předjíždět, jen pokud by je ohrozil.

Lze tedy učinit dílčí závěr, že i řidič jedoucí za řidičem, který hodlá předjíždět, je chráněn ustanovením § 17 odst. 5 písm. c) silničního zákona, neboť jako jiný účastník provozu na pozemních komunikacích nesmí být manévrem předjíždějících řidiče ohrožen. Pokud by řidič, který hodlá předjíždět, měl svým manévrem ohrozit řidiče jedoucího za ním, nesmí takový manévr zahájit.“

Na základě výše uvedeného byl žalovaný toho názoru, že postupoval správně, navrhl proto, aby žaloba byla zamítnuta.

V replice doručené Krajskému soudu v Brně dne 4. 7. 2014 žalobkyně uvedla, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že správní orgán I. stupně postupoval zcela standardně tak, jako rozhodoval v předešlých případech, že danou situaci je nutno posuzovat ve smyslu ust. § 17 odst. 2 zákona o silničním provozu. Prvoinstanční správní orgán vycházel z reálné situace, že znal místní poměry, tedy věděl, že řidič, který provedl manévr pro předjíždění, nemohl ohrozit jakékoliv jiné účastníky provozu na pozemních komunikacích, neboť na dané komunikaci existovaly dostatečně výhledové poměry, na komunikaci nebyl zákaz předjíždění nehledě na to, že tak, jak již bylo prokázáno, obviněná jela rychlostí cca 30 až 40 km/hod. a byla předjížděna poškozeným rychlostí cca 50 až 60 km/hod., což odpovídá i nehodovému ději, rozsahu poškození, atd.

Ze žádného důkazu nevyplývá, že v daný den, v daném čase se na komunikaci nacházelo protijedoucí vozidlo, při ústním jednání ani žalobkyně, ani žalovaný takovouto okolnost neuvedli, tedy žalobkyně je přesvědčena, že na její jednání je nutno aplikovat ust. § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, neboť porušila ust. § 17 odst. 2 citovaného zákona.

IV. Řízení před správními soudy:

Jednání u Krajského soudu v Brně proběhlo dne 19. 3. 2015. V průběhu jednání žalobkyně za účasti i přednesu jejího právního zástupce uvedla, že daný úsek, kde došlo dne 11. 7. 2013 k dopravní nehodě, zná velmi dobře, poněvadž pochází z vedlejší obce a tímto směrem jezdí často k rodičům. Uvedený den bylo slunečno, stav silnice byl dobrý. Vzhledem k tomu, že byl velký silniční provoz, jela delší dobu za autobusem, který měla záměr předjet již před obcí Dubňany, nebyly však dány provozní podmínky, rozhodla se proto jej předjet za situace, kdy ukazatelem směru jízdy doprava najížděl do zálivu. Vzdálenost mezi jejím

vozidlem a busem byla cca 15 až 20m. Jela rychlostí maximálně 45 km/hod. Poté, co se rozhodla k předjíždění busu v daném místě, zkontrolovala si pohledem do prostředního i levého zrcátka na levém boku vozidla vozidlo řidiče jedoucího za ní, zapnula ukazatel směru jízdy a začala předjíždět. Vozidlo jedoucí za ní již zaregistrovala dříve, než se rozhodla k manévru předjíždění. V situaci, kdy se rozhodla předjíždět bus, uvedené vozidlo bylo za ní ve vzdálenosti cca 5m. Neviděla, že by měl zapnutý ukazatel směru jízdy, uvedla, že si myslí, že tomu tak nebylo. Bus zpomalil, začal odbočovat do zálivu, rovněž i ona sama se svým vozidlem zpomalila, najela ke středové čáře a začala bus míjet. V okamžiku, kdy se rozhodla k předjíždění, neviděla druhého řidiče jedoucího za ní, že by zahájil stejný manévr. Následně se ozvala rána na její zadní straně boku vozidla, lekla se a okamžitě zastavila. V té době již bus stál v zálivu. V důsledku leknutí stála tam několik vteřin, pak se začala ohlížet, žádné auto však neviděla, pokračovala proto dál v jízdě. Asi po 150m, možná i dále, od místa dopravní nehody, viděla stát vozidlo, zastavila tedy, řidič vozidla byl venku z auta, telefonoval, zaslechla pouze slova „dobrý den, tady někdo do mne narazil..., já telefonuji do školky, já si mám vyzvednout kluka“. Řidič byl zjevně nervózní. Zavolala proto Policii ČR, po jejím příjezdu dva policisté začali celou věc vyšetřovat, jeden z nich velmi přátelsky s řidičem druhého vozidla konverzoval. Slyšela, jak řidič uvedl „ona mně tam vjela“, na což reagoval policista slovy „takže vy jste mu tam vjela, prostě vy jste to zavinila“ a už to bylo. Telefonovala manželovi, který za ní přijel informovat se, zda je v pořádku, jestli se jí něco nestalo, jestli není někdo zraněný. Policisté nešli ohledat místo, kde k dopravní nehodě došlo, neprovedli žádné měření, provedli pouze kontrolu, zda některý z řidičů nepožil alkoholický nápoj. Nebyla si vědoma žádného protiprávního jednání, kterého by se měla dopustit, jednání a chování policistů však bylo zaměřené vůči její osobě, což vyplývá i z jejich výroků, že „to zavinila sama“. Její manžel se telefonicky zkontaktoval s právním zástupcem žalobkyně, obrátil se i na policisty s dotazem „prosím vás, vy se tam nepůjdete podívat, kde se to stalo, jestli je tam nějaká brzdná dráha nebo něco?“ Z těchto důvodů jej také navrhla jako svědka potvrzujícího, že k šetření na místě dopravní nehody ze strany Policie ČR nedošlo.

Právní zástupce žalobkyně odkázal na obsah žaloby i její doplnění. Vyslovil názor, že žalobkyně nenese odpovědnost za dopravní nehodu, naopak tato byla zaviněna řidičem druhého vozidla panem R. R., a to z následujících důvodů:

Žalobkyně jela velice pomalu, lze proto předpokládat, že neměla zájem zrychlit. Naproti tomu druhý řidič R. R. se mohl rozhodnout k akceleraci i vzhledem ke dvěma vozovkám, které z vedlejší silnice vyúsťovaly na hlavní silnici, tzn. mohla být vytvořena event. jakákoliv překážka bránící předjetí vozidla. Žalobkyně je zkušená a opatrná řidička, za busem jela ve vzdálenosti cca 20m, řidič druhého vozidla na ni tzv. najížděl. Z tohoto lze usuzovat, že čekal na situaci, kdy začne tzv. předjíždět. Jeho přístup žalobkyně sledovala, což sama potvrdila slovy „viděla jsem, že najížděl“. To znamená, že když viděla, jak najíždí, podívala se, viděla, že nepředjíždí, zapnula ukazatel směru jízdy, jela stále ve směru své jízdy a ve směru svého jízdního pruhu. V rámci soudního jednání předložil právní zástupce žalobkyně fotodokumentaci prokazující místo, kde došlo k nehodovému ději, stav vozovky, orientaci místa včetně přilehlých vedlejších silnic. Namítl, že v rámci správního řízení i poté, kdy byla provedena změna právní kvalifikace přestupku, nebyly provedeny jimi navržené důkazy, uvedené v odvolání, tyto zůstaly naprosto neúčinné a nevyslyšené. Za daného stavu proto navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

Zástupce žalovaného setrval na stanovisku, že napadené rozhodnutí vychází ze zcela spolehlivě a přesně zjištěného skutkového stavu věci, k jeho vydání byly shromážděny naprosto dostatečné podklady. Skutkový stav byl v řízení před správním orgánem správně právně posouzen, nedošlo k porušení práv žalobce. Vyslovil pochybnosti o prováděném manévru žalobkyně (předjíždění busu), jestliže v protisměrném pruhu, v místě obrubníku, byl zaznamenán otěr od disku kola vozidla R. R. Uvedl, že průkazným a podstatným důkazem v rámci řízení, který byl proveden, byla fotodokumentace zpracovaná policisty, především pokud se týká poškození vozidel, protože z poškození jednoznačně vyplývá, že ve chvíli střetu, se nacházelo vozidlo svědka již vedle vozidla žalobkyně, tzn. že v době, kdy začala předjíždět jedoucí bus, musela už být předjížděna jiným vozidlem. Žalobkyně se nemohla přesvědčit o tom, že ve chvíli, kdy započala předjížděcí manévr, není vedle ní další vozidlo. V tomto směru se odvolal na odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně (citace z rozhodnutí ze dne 25. 3. 2014, strana 9: „...že obviněná v době a na popisovaném místě při řízení vozidla dostatečně nesledovala situaci v provozu na pozemní komunikaci a při vybočování vlevo, ze směru své jízdy, za účelem předjíždění před ní jedoucího autobusu, nedbala zvýšené opatrnosti, nepřesvědčila se, zdali již sama není předjížděna a ohrozila řidiče jedoucího po jejím levoboku, do kterého bočně narazila, v důsledku čehož došlo k dopravní nehodě s tímto již předjíždějícím vozidlem.“). Vzhledem k tomu, že bus byl v pohybu, nemohlo se jednat o objíždění dle ust. § 16 zákona o silničním provozu, nýbrž o předjíždění. Jelikož očitými svědky střetu vozidel byla jen žalobkyně a R. R., nebyl schopen si vysvětlit, jakou skutečnost by mohli ozřejmit policisté k osvětlení samotného nehodového děje.

V.

Shrnutí podstatných skutečností zjištěných ze správního spisu:

Ve správním spise se nachází oznámení přestupku Policie ČR, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje, Územní odbor Hodonín, Dopravní inspektorát ze dne 16. 7. 2013, č. j. KRPB-169586-6/PŘ-2013-060606-2, úřední záznam o podání vysvětlení ze dne 14. 7. 2013, podepsaný prap. K. M., oznámení o zahájení řízení o přestupku, sdělení obvinění a předvolání žalobkyně k ústnímu jednání dne 15. 10. 2013, výpis z evidenční karty řidiče ze dne 17. 9. 2013 potvrzující aktuální stav bodového hodnocení – nula bodů, protokol o ústním jednání ze dne 23. 10. 2013 sepsaný se žalobkyní, protokol o výpovědi svědka R. R. ze dne 23. 11. 2013, návrh na provedení důkazů v písemném podání právního zástupce žalobce ze dne 2. 12. 2013, rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 11. 12. 2013, č. j. 131185-7/2013/Lu, sp. zn. MUHO 16349/2013/ODaP-P/Lu, jímž za popisovaný skutkový děj byla žalobkyně uznána vinnou porušením ust. § 17 odst. 2 zákona o silničním provozu, čímž spáchala přestupek dle ust. § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Dále je ve spise založena fotodokumentace místa nehodového děje, plánek místa dopravní nehody v obci na silnici č. ..., ulice u domu č. p. ze dne 11. 7. 2013 v 15:30 hod. zpracovaná policistou prap. K. M., odvolání žalobkyně ze dne 16. 12. 2013, rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 2. 2014, č. j. JMK 145015/2013, sp. zn. S-JMK 145015/2013/OD/Ša, jímž rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 11. 12. 2013 bylo zrušeno a věc vrácena správnímu orgánu k novému rozhodnutí, sdělení obvinění – změna kvalifikace ze dne 18. 3. 2014 adresovaná správním orgánem I. stupně právnímu zástupci žalobkyně a oznamující, že vzhledem ke skutkovým zjištěním mělo být jednání obviněné posouzeno dle ust. § 17 odst. 5 písm. c) zákona o silničním provozu, usnesení o určení lhůty k provedení úkonu ze dne 18. 3. 2014

obsahující poučení žalobkyně v souladu s ust. § 36 správního řádu s uložením lhůty pěti dnů ode dne doručení usnesení k uplatnění jejích práv, návrh na provedení dalších důkazů ze dne 20. 3. 2014 předložený právním zástupcem žalobkyně, rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 25. 3. 2014, č. j. 131185-13/2013/Lu, sp. zn. MUHO 16349/2013/ODaP-P/Lu, jímž byla žalobkyně uznána vinnou porušením ust. § 17 odst. 5 písm. c) zákona o silničním provozu, čímž spáchala přestupek dle ust. § 125c odst. 1 písm. f) bod 7 citovaného zákona, odvolání žalobkyně ze dne 1. 4. 2014 a rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 4. 2014, č. j. JMK 37543/2014, sp. zn. S-JMK 37543/2014/OD/Ša, které je předmětem soudního přezkumu.

VI.

Posouzení věci Krajským soudem v Brně:

Žaloba byla podána včas (ust. § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobou oprávněnou (ust. § 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (ust. § 65, § 68, § 70 s.ř.s.).

Žaloba byla přezkoumána v mezích žalobních bodů včetně řízení předcházející vydání rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ust. 75 odst. 1, 2 s.ř.s.).

Žaloba je důvodná.

Meritem souzené věci je vyložit otázku právní kvalifikace skutku, v případě průkaznosti přestupku, kterého by se měla žalobkyně dopustit. Jinými slovy, předmětem soudního přezkumu je otázka výkladu ust. § 17 odst. 5 písm. c) silničního zákona ve vztahu k ust. § 17 odst. 2 téhož zákona a jejich následná aplikace na skutkový stav zjištěný v přestupkovém řízení; od toho se pak odvíjí i právní kvalifikace skutku z hlediska vymezených skutkových podstat v zákoně o přestupcích.

Podle ust. § 17 odst. 2 věta první zákona o silničním provozu platí, *že řidič, který při předjíždění vybočuje ze směru své jízdy, musí dávat znamení o změně směru jízdy a nesmí ohrozit ani omezit řidiče jedoucího za ním.*

Podle ust. § 17 odst. 5 písm. c) citovaného zákona platí, *že řidič nesmí předjíždět, jestliže by ohrozil nebo omezil protijedoucí řidiče nebo ohrozil jiné účastníky provozu na pozemních komunikacích.*

Jak již bylo konstatováno, správní orgán I. stupně v rozhodnutí ze dne 11. 12. 2013 vycházel z konstrukce, že na řešený skutkový stav nemohlo dopadat ust. § 17 odst. 5 písm. c) zákona o silničním provozu, nýbrž ust. § 17 odst. 2 téhož zákona, neboť ten je vůči prvně zmiňovanému ustanovení ve vztahu speciality; proto již nelze řidiče jedoucího za řidičem, který předjíždí nebo hodlá předjíždět, podřazovat pod pojem *jiní účastníci provozu na pozemních komunikacích* podle odstavce 5 písm. c) citovaného ustanovení. Z této premisy pak rezultoval i závěr o odlišné právní kvalifikaci skutku z pohledu zákona o přestupcích.

Následně na základě odvolání žalobkyně rozhodnutím žalovaného ze dne 27. 2. 2014 bylo rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušeno z důvodu nesprávné kvalifikace

zjištěného skutku. V dalším rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 25. 3. 2014 proto došlo k překvalifikování skutku, který je žalobkyni kladen za vinu, a to dle ust. § 17 odst. 5 písm. c) zákona o silničním provozu. Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí podala odvolání, rozhodnutím žalovaného ze dne 9. 4. 2013 bylo odvolání zamítnuto a napadené rozhodnutí potvrzeno.

V této souvislosti pokládá soud za nutné provést výklad ust. § 17 odst. 2 a ust. § 17 odst. 5 písm. c) zákona o silničním provozu.

Ust. § 17 odst. 2 zákona o silničním provozu nemůže být považováno za *lex specialis* ve vztahu k ust. § 17 odst. 5 písm. c) téhož zákona, neboť obě tato ustanovení dopadají na odlišné situace.

Ust. § 17 odst. 2 zákona o silničním provozu stanovuje řidiči obecné povinnosti při předjíždění v rámci manévru vybočení ze směru své jízdy.

Při provádění tohoto manévru je řidič povinen dávat znamení o změně směru jízdy a nesmí ohrozit ani omezit řidiče jedoucí za ním. Samotný manévr předjíždění vybočením ze směru své jízdy je zákonem povolen, pokud však nebyl započat právě v rozporu s ust. § 17 odst. 5 citovaného zákona, který stanoví situace, při kterých manévr předjíždění nesmí řidič vůbec zahájit. Pokud řidič zahájí předjížděcí manévr v souladu se zákonem, tj. nikoliv v situacích předpokládaných v ust. § 17 odst. 5 zákona, je přitom (již v rámci probíhajícího předjíždění), mimo jiné, povinen dbát na zachování práv řidičů jedoucích za ním v tom smyslu, že je nesmí ohrozit ani omezit, např. tím, že by byli nuceni snížit svoji rychlost. Ust. § 17 odst. 2 citovaného zákona tedy popisuje povinnosti řidiče při zákonně zahájeném a prováděném manévru předjíždění; další povinnosti při dokončování tohoto manévru jsou uvedeny v odstavci 3.

Naopak ust. § 17 odst. 5 citovaného zákona taxativním způsobem vymezuje situace, ve kterých je předjíždění zakázáno, tj. řidič nesmí předjížděcí manévr vůbec zahájit. Obecně platí, že nevyskytnou-li se v silničním provozu situace uvedené v odstavci 5 citovaného ustanovení, může řidič zahájit předjíždění, přičemž, při současném dodržení ostatních povinností (ust. § 17 odst. 1 až 4 citovaného zákona), by mělo dojít k bezpečnému a plynulému předjetí. Zákazy předjíždění uvedené v odstavci 5 citovaného ustanovení jsou odvislé jednak od subjektivního posouzení konkrétní situace na silnici řidičem vozidla [(písm. a) až c)], jednak jsou vymezeny místem na pozemní komunikaci [písm. d) až g)]; (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2009, č. j. 9 As 77/2008-50, publikovaný pod č. 1938/2009 Sb. NSS; všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

Podle ust. § 17 odst. 5 písm. c) citovaného zákona je řidiči zakázáno předjíždět, *jestliže by ohrozil nebo omezil protijedoucí řidiče, nebo ohrozil jiné účastníky provozu na pozemních komunikacích*. Konstrukce ustanovení § 17 nikterak nenapovídá tomu, že by pod takto vymezenou kategorii účastníků provozu na pozemních komunikacích (užitou v odstavci 5) neměli spadat právě řidiči vozidel jedoucích za řidičem, který hodlá předjíždět. Ustanovení odstavce 5 je naopak záměrně formulováno poměrně obecně, aby umožňovalo postihnout všechny v praxi se vyskytující případy, které se mohou v provozu na pozemních komunikacích přihodit; k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 9. 2009, č. j. 3 Tdo 1046/2009, www.nssoud.cz. Ustanovení § 17 odst. 5 písm. c) citovaného zákona je

proto třeba vykládat tak, že řidič nesmí zahájit předjížděcí manévry, pokud je z konkrétní situace v provozu na pozemní komunikaci zřejmé, že by svým manévrem ohrozil nebo omezil protijedoucí řidiče nebo ohrozil jiné – rozuměj všechny ostatní v úvahu přicházející – účastníky provozu na pozemních komunikacích. Pro tento výklad svědčí i vymezení pojmu účastníka provozu na pozemních komunikacích, kterým se podle ust. § 2 písm. a) citovaného zákona pro účely tohoto zákona rozumí *každý, kdo se přímým způsobem účastní provozu na pozemních komunikacích*. Doplnění slova „jiní“ v ust. § 17 odst. 5 písm. c) citovaného zákona značí pouze a jen to, že pro účely tohoto ustanovení jsou z obecné kategorie účastníků provozu na pozemních komunikacích podle ust. § 2 písm. a) citovaného zákona vyňati protijedoucí řidiči, neboť vůči nim jsou kladeny zvýšené povinnosti – řidič nesmí začít předjíždět, pokud by je svým manévrem byl i jen omezil, zatímco ve vztahu k ostatním účastníkům provozu na pozemních komunikacích nesmí řidič začít předjíždět, jen pokud by je ohrozil.

Lze tedy učinit dílčí závěr, že i řidič jedoucí za řidičem, který hodlá předjíždět, je chráněn ust. § 17 odst. 5 písm. c) citovaného zákona, neboť *jako jiný účastník provozu na pozemních komunikacích* nesmí být manévrem předjíždějících řidiče ohrožen. Pokud by řidič, který hodlá předjíždět, měl svým manévrem ohrozit řidiče jedoucího za ním, nesmí takový manévry zahájit.

S ohledem na shora uvedené soud zvažoval, jaké důsledky bude mít závěr o nesprávném právním hodnocení věci na napadené rozhodnutí žalovaného a v jakém rozsahu (případně zda vůbec) se má vyjádřit i k otázkám subsumpce skutkového stavu věci pod příslušné zákonné ustanovení. Je třeba připomenout, že žalobou bylo napadeno nejen správními orgány učiněné právní hodnocení porušení povinnosti řidiče, ale zpochybněn byl i skutkový stav, který měly správní orgány za nesporný. Krajský soud všechny námitky žalobkyně meritorně projednal, přičemž tvrzení o deficitech skutkových zjištění (sporné příčiny dopravní nehody, role druhého účastníka nehody) označil za důvodné; nepřisvědčil argumentaci žalovaného o správné právní kvalifikaci posuzovaného jednání, tento závěr vzhledem k nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu věci pokládal za předčasný. Nelze totiž přehlédnout, že žalobkyně zpochybňovala některé otázky skutkové, které jak již bylo uvedeno, nebyly žalovaným akceptovány. Argumentace žalovaného v odůvodnění napadeného rozhodnutí, sice, že „...*správní orgán I. stupně shromáždil dostatečné podklady, na jejichž základě zjistil skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, v souladu se zásadou materiální pravdy uvedenou v ust. § 3 správního řádu*“, dále „...*prvoinstanční orgán provedl určité důkazy a následně dospěl k závěru, že obviněná přestupek prokazatelně spáchala*“, je přednesena pouze v obecné rovině, neurčitě, nemá oporu v ust. § 3 správního řádu, dle kterého „*nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2*“. Po stránce skutkových zjištění bude tedy prvoinstanční rozhodnutí v souladu s právním předpisem tehdy, jestliže o stavu věci nebudou důvodné pochybnosti a tento bude zjištěn v rozsahu, který je nezbytný pro soulad úkonu správního orgánu s požadavky vyplývajících ze základních zásad činnosti správního orgánu uvedenými v ust. § 2 správního řádu. Přitom s ohledem na ust. § 50 odst. 3 správního řádu musí správní orgán dostatečně, tj. tak, aby o nich nebyly důvodné pochybnosti, objasnit všechny okolnosti, které jsou rozhodné pro posouzení toho, zda došlo ke stíhanému skutku, zda označené protiprávní jednání je přestupkem, v kladném případě jakou má konkrétní závažnost, čili zda, a jaký za něj náleží sankční postih. Správní orgán I. stupně při rozhodování vycházel z toho, že je mu známa reálná situace na místě samém a dospěl

k závěru, že žalobkyně porušila ust. § 17 odst. 5 písm. c) zákona o silničním provozu, čímž spáchala přestupek proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu na pozemních komunikacích ve smyslu ust. § 125c odst. 1 písm. f) bod 7 citovaného zákona. Při posouzení právní kvalifikace vycházel z plánu místa, ohledání místa nehody a vozidel, fotodokumentace založené ve správním spise, a podání vysvětlení obou řidičů. Důkazy navržené žalobkyní neprovedl s odůvodněním obsaženým v jeho rozhodnutí.

Dle názoru soudu však bylo na místě, aby se správní orgány zabývaly konkrétními okolnostmi vzniku a příčiny nehodového děje z důvodu zjištění objektivního stavu, aby tak najisto bylo postaveno, zda žalobkyně se vůbec protiprávního jednání dopustila a pokud ano, pak aby přesvědčivým způsobem byla zdůvodněna právní kvalifikace skutku. Za tím účelem je potřebné doplnit důkazní řízení výsledkem policistů o okolnostech šetření a sepisu dopravní nehody, výsledkem svědka Romana Trtíka, manžela žalobkyně o okolnostech a způsobu prováděného šetření ze strany Policie ČR, identifikací řidiče busu a jeho výsledkem k události ze dne 11. 7. 2013 v 15:30 hod. v uvedeném místě, případnou konfrontací žalobkyně s druhým řidičem R. R. vzhledem k rozdílnosti popisovaného nehodového děje. S ohledem na takto doplněný konkrétní stav a vlastní průběh nehodového děje ponechává soud na zvážení žalovaného, případně zpracování i znaleckého posudku (posouzení okolností vzniku dopravní nehody z hlediska poškození vozidel).

Na základě výše uvedeného dospěl soud k závěru, že napadené rozhodnutí vykazuje zásadní deficit, který způsobuje jeho vadu, důkazní řízení vyžaduje doplnění v naznačeném směru tak, aby zcela jasně, přesvědčivě a objektivně bylo prokázáno, zda žalobkyně spáchala přestupek či nikoliv. V kladném případě je pak třeba zvážit, jaké důsledky protiprávnost jejího jednání má na právní hodnocení věci a pod jaké příslušné zákonné ustanovení zákona o přestupcích bude podřazeno. Rozhodnutí žalovaného proto soud dle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem soudu vysloveným shora (ust. § 78 odst. 5 s.ř.s.).

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci byla úspěšná, soud jí proto přiznal právo na náhradu nákladů řízení nikoliv v částce 18.695 Kč, jak nárokoval její právní zástupce, nýbrž v částce 21.695 Kč (včetně soudního poplatku 3.000 Kč). Odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů právního zástupce žalobkyně se skládala mimo náhrady za zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč, z odměny za poskytnutí právních služeb, a to 4,5 úkony (převzetí a příprava zastoupení, sepis žaloby ze dne 15. 4. 2014, účast u jednání dne 19. 3. 2015, které se nekonalo, sepsání vyjádření dne 19. 3. 2015 a účast u jednání soudu dne 23. 3. 2015) dle ust. § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d), g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění, celkem 13.950 Kč a náhrady za 5 režijních paušálů po 300 Kč podle ust. § 13 odst. 1, 2 a 3 citované vyhlášky, celkem 1.500 Kč. Protože právní zástupce žalobkyně je plátcem DPH, zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (ust. § 35 odst. 8 s.ř.s.). Částka daně vypočtena podle ust. § 37 odst. 1 a ust. § 47 odst. 1 citovaného zákona činí 3.245 Kč. Lhůtu pro uhrazení nákladů řízení v celkové částce 21.695 Kč stanovil soud na 30 dnů od právní moci rozsudku, neboť takovou lhůtu považoval za adekvátní dané věci, kdy finanční prostředky budou vypláceny v souladu se zákonem o finanční kontrole.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 23. března 2015

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová